

Nr 58.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 26 april 1913.

» » » i Andra kammaren den 26 april 1913.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckt motion om utarbetande och framläggande av förslag till ändrade bestämmelser om internationella rättsförhållanden rörande äktenskap.

(Lagutskottets utlåtande nr 12.)

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag har av enskild motionär hemställts, att Riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till ändrade bestämmelser om internationella rättsförhållanden rörande äktenskap.

De bestämmelser, som i vårt land för närvarande gälla i fråga om utländsk undersåtes rätt att inför svensk myndighet ingå äktenskap, innefattas i lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap den 8 juli 1904 samt vissa i anslutning till samma lag av Eders Kungl. Maj:t i administrativ väg utfärdade föreskrifter. Tillämpligheten av de stadganden, som bestämman utländsk undersåtes ifrågavarande rätt är i åtskilliga avseenden beroende av iakttagandet av formföreskrifter och bestämmelser i syfte att förhindra ingående av äktenskap, då förutsättningarna för dylikt äktenskaps giltighet icke föreligga. I främsta rummet komma härvid i betraktande de före-

skrifter, som meddelats i fråga om utländsk undersåtes skyldighet att styrka hinderlöshet till äktenskap, som han önskar avsluta inför svensk myndighet. Det ligger i sakens natur, att ett fullgörande av sådana föreskrifter i många fall måste erbjuda stora svårigheter, då ett nöjaktigt förebringande av den bevisning, som med dessa bestämmelser åsyftas, i ett främmande land ofta kan vara vanskligt. Särskilt framträda dessa svårigheter i fråga om sådana i vårt land i ganska avsevärt antal levande utländska undersåtar, vilka på grund av svag ekonomisk ställning, obekantskap med gällande rättsliga föreskrifter eller ogynnsamma förhållanden i hemlandet hava svårt att erhålla nödig medverkan av myndigheterna i hemstaten. Erfarenheten utvisar också, att de jämförelsevis stränga fordringar, som lagstiftningen ställer på bevisningen om hinderlöshet till äktenskap, i flera fall medfört, att vigsel icke kunnat avslutas mellan här i riket vistande utländska undersåtar eller mellan sådan undersåte och svensk medborgare. Det synes sålunda Riksdagen vara på tillfyllestgörande sätt utrett, att ifrågavarande stadganden i deras nuvarande avfattning icke kunna anses fullt motsvara det ändamål, som denna lagstiftning avser att främja. Vid sådant förhållande och då en ordning, som är ägnad att mera verksamt befordra möjligheten för dylika utländska undersåtar att, då de så önska, här träda i äktenskap, uppenbarligen såväl ur humanitär och social som från den allmänna moralens synpunkt är i hög grad önskvärd, har Riksdagen ansett en utredning högeligen önskvärd, huruvida icke lättnader borde kunna medgivas i fråga om sättet att för dem styrka hinderlöshet vid ingående av äktenskap här i riket.

Då Riksdagen sålunda ansett en förändring av den nuvarande lagstiftningen behöflig, har det för Riksdagen stått fullt klart, att denna frågas ordnande är förenat med särskilda vanskligheter på grund av dess sammanhang med den av Sverige biträdda internationella konventionen. Härvid torde emellertid böra bemärkas, att just i förevarande hänseende konventionen åt de särskilda staterna inrymt en viss frihet.

I fråga om innehållet av en förändrad lagstiftning i nu förevarande ämne anser sig Riksdagen i frågans närvarande läge icke böra närmare uttala sig. De erfarenheter, som vunnits under den tid, nuvarande bestämmelser ägt giltighet, torde kunna lämna ledning vid utarbetande av en efter förhållandena bättre avvägd lagstiftning. Dock vill Riksdagen erinra, att i vissa främmande länder såsom yttersta medel för styrkande av hinderlöshet medgivits användande av ed. Det synes därför böra över-

vägas, huruvida även i vårt land bevisning i angivna hänseenden skulle kunna förebringas på nämnda sätt eller genom annan i bindande form avgiven förklaring.

Beträffande villkoren för svenska undersåtar, som vilja träda i äktenskap inför utländsk myndighet, att erhålla äktenskapscertifikat, har Riksdagen likaledes funnit det böra tagas i övervägande, huruvida icke åtskilliga av de nuvarande bestämmelserna äro onödigt betungande och om en förenkling av dem kunde genomföras. Särskilt synes det kunna ifrågasättas, om den föreskrivna annonseringen kan anses påkallad av verkligt behov eller om densamma, åtminstone under vissa omständigheter, skulle kunna eftergivas.

Riksdagen, som inhämtat, att lagberedningen för närvarande är sysselsatt med en revision av den nu ifrågakomna lagstiftningen och att åtminstone en del av de i motionen framlagda önskemålen därvid sannolikt varda upptagna till prövning, anser det oaktat angeläget, att här berörda förhållanden nu läggas under Eders Kungl. Maj:ts bedömande. De öfverklagade missförhållandena äro nämligen i viss mån sådana, att deras avhjälpande synes trängande. Och då 1904 års lag medgivit Eders Kungl. Maj:t frihet, att, på sätt även skett, i vissa avseenden utfärda närmare bestämmelser, torde möjlighet förefinnas att på denna väg få åtminstone en del av olägenheterna snarligen avhjälpna. I den mån åter, som här ifrågakomna bestämmelser må vara avsedda att ingå i den blivande allmänna lagstiftningen i ämnet, torde desamma till äventyrs kunna i allt fall göras till föremål för särskild behandling utan sammanhang med lagberedningens förslag i övrigt.

På grund av vad sålunda anförts, får Riksdagen hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t till undanröjande av anmärkta missförhållanden låta omarbета nu gällande lagstiftning om internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, i vad densamma avser utländsk undersåtes rätt att inför svensk myndighet ingå äktenskap samt intyg om svensk undersåtes hinderlöshet att träda i äktenskap inför utländsk myndighet, samt, i den mån Riksdagens medverkan erfordras, för Riksdagen förlägga förslag i ämnet.

Stockholm den 26 april 1913.

Med undersåtlig vördnad.
